



FOND MIKROPROJEKTŮ

PROJEKT *PRÍĎTE K NÁM NA VÍKEND*

I. časť - Vrbovčania vo Vítkove

V dňoch 19. - 22. júna som bola účastníčkou zájazdu do družobného mesta Vítkov. Podujatie bolo v rámci spoločného projektu cezhraničnej spolupráce zastrešeného Európskym fondom regionálneho rozvoja zamerané na spoznávanie turistických zaujímavostí a pamätihodností. Po neskoropopoludňajšom príchode do Vítkova sme sa zúčastnili v modlitebni Českobratskej cirkvi vystúpenia Chrámového zboru farnosti Vítkov. Vo vystúpení zmiešaného speváckeho zboru zazneli medzi cirkevnými piesňami aj americké spirituály.

Druhý deň pobytu nás dopoludnia čakala prechádzka náučným chodníkom Dedičstvo bridlice. Chodník viedol územím dnes už zaniknutej ťažby bridlice. Prechádzali sme okolo vstupu do baní, okolo háld vyťaženej bridlicovej hlušiny, domčekov baníkov pokrytých bridlicou (dnes sú mnohé zmenené na chaty) a chráneným územím vzácneho netopiera čierneho, ktorý tu v podzemí našiel útočisko. Po celom chodníku nás informovali tabule o spôsobe ťažby, ktorá sa začala v pol. 19. storočia a o vtedajšom živote okolo baní. 7-kilometrový chodník začínal v Zálužnej, v časti Mokřinky.



Odpoludnie bolo venované panstvu hradu Vikštejn. V obci Radkov nás pred vstupom do areálu kostola a cintorína privítal farár, Slováč od Žiliny.



Prezreli sme si Kostol Narodenia Panny Marie zo 16. storočia. Na cintoríne nás čakala jedna zo zaujímavých pamiatok kraja – hrobka rodiny Razumovskovcov. Rod pochádzal z Ruska a panstvo Vikštejn kúpil v 19. storočí. Rozprávanie o rode bolo nezvyčajné, sprievodca hovoril o nich s úctou a obdivom. Razumovskovci sa starali o zveľadenie majetku tak, aby z toho mali prospech aj jeho obyvatelia a venovali mnoho prostriedkov na ich slušné živobytie. Hroby zdobí súbor kamenných plastiek a patria medzi chránené pamiatky. Vedľa kostola je obecné Múzeum života na vidieku, vytvorené zo zbierok miestnych nadšencov. Z Radkova vedie do časti Dubová polkilometrová aleja chránených 200-ročných líp. Putovanie panstvom sme ukončili výstupom na zrúcaniny hradu Vikštejn (470 m), bývalého strážneho hradu na ceste zo Sliezska na Moravu. Niektorí vytrvalci absolvovali ešte 4-kilometrovú trasu cez Annino údolie, časť prírodného parku Moravica.



Tretí deň zrána sme sa krátko zoznámili s Vítkovom a na mestskom cintoríne sme sa zastavili pri hrobe vítkovského rodáka Jana Zajíca, študenta, ktorý sa upálil 25. februára 1969 v Prahe na protest proti okupácii ČSSR vojskami Varšavskej zmluvy. Ďalšie hodiny patrili návšteve zámku Hradec nad

Moravicí. Prezreli sme si klasicisticky upravený kaštieľ, ktorý vznikol na základoch stredovekého hradu. Interiéry zámku sú vybavené historickým a módnym nábytkom 19. storočia (empír, biedemeier). Kaštieľ sa označuje ako „biely“ na rozdiel od „červeného“, ktorý bol postavený koncom 19. storočia z pálených tehál v slohu napodobujúcom stredovekú opevnenú stavbu vzbudzujúcu romantické predstavy.

Slúžil ako stajne pre kone, úschovňa kočov a dielne zámockých remeselníkov. Dnes sa táto časť využíva ako mestské kultúrno-spoločenské priestory; aj v čase nášho pobytu sa tu konalo niekoľko svadiieb. Biely zámok, ktorý majitelia - kniežatá Lichnovskovci - budovali aj ako centrum kultúrneho života, hostil Beethovena, Listu a Paganiniho. Zámok obklopuje nádherný krajinársky park.



Popoludní sme sa prechádzali okresným mestom Opava, ktorá má tiež prívlastok „biela“. Prezreli sme si historické centrum s výstavnými domami, množstvom kostolov a tí neúnavnejší vyšli aj na starú radničnú vežu, z ktorej bol výhľad na celé 57-tisícové mesto. Hlavným cieľom však bola návšteva

Sliezskeho krajinského múzea, najstaršieho múzea v Česku. Vo výstavnej budove sú umiestnené umelecko-historické a prírodopisné zbierky, ktoré nám na jednom mieste predstavili Moravskosliezsky kraj.

Počas celého pobytu sme boli ubytovaní v Strednej škole vo Vítkove – Podhradí. Vo večerných hodinách sme sa stretávali v Kultúrnom dome vo Vítkove, kde sme besedovali s domácimi účastníkmi projektu. Videli sme turisticko-propagačné filmy a vypočuli sme si skutočne zaujímavú prednášku historika Petra Zahnaša o histórii ťažby bridlice, ktorá doteraz pokrýva strechy Národného divadla a Týnskeho chrámu v Prahe. Prezradili nám, že podobný náučný chodník sa pripravuje na slovenskom nálezisku bridlice v Mariánke pri Bratislave. Hneď prvý večer sme dostali reprezentačnú 56-stranovú publikáciu venovanú prebiehajúcemu projektu. V spolupráci s mestom Vrbové ju vydalo mesto Vítkov. Polovicu publikácie tvoria informácie o navštívených miestach v Moravskosliezskom kraji, druhá časť predstavuje pamätihodnosti okresov Nové Mesto nad Váhom, Piešťany a Trnava, ktoré chceme ukázať Vítkovčanom počas ich približujúcej sa návštevy vo Vrbovom.



Štvrtý - posledný deň bol dňom návratu a tak boli do programu zaradené objekty na trase. Najprv sme navštívili mesto Fulnek, ktorému dominuje zámok

na vysokom kopci teraz patriaci súkromníkovi. Naše prvé kroky viedli k farskému Kostolu Najsvätejšej Trojice, nádhernej stavbe z konca 18. storočia, ktorá sa pokladá za perlu barokového staviteľstva v regióne a doteraz má pôvodný bohatý barokový inventár a honosnú výzdobu. Po krátkej prechádzke k Čiernej veži, samostatne stojacej zvonice, sme vošli do Pamätníka Jana Amosa Komenského, ktorý pôsobil vo Fulneku v rokoch 1618 - 1621. Fundovaná sprievodkyňa nám porozprávala o jeho práci a diele a priblížila nám aj súkromný a rodinný život tohto vedca, pedagóga, teológa a biskupa Jednoty bratskej, nazývaného „učiteľ národov“. V Pamätníku sa nachádza množstvo dokladov o jeho činnosti a časť súkromnej až intímnej korešpondencie.

Na protíľahlej vyvýšenine nad mestom sme si prezreli z veľkej časti zrekonštruovaný areál kapucínskeho kláštora s Kostolom sv. Jozefa, ktorý slúži kultúrnym potrebám mesta.

Poslednou zastávkou boli Hodslavice s rodným domom „otca národa“, českého historika Františka Palackého (1798 - 1876), stúpenca slovanskej vzájomnosti a rozvíjania česko-slovenských vzťahov. Najprv sme však zašli do dreveného Kostola sv. Ondreja, ktorého dnešná podoba pochádza z roku 1551. Na hlavnom oltári sa nachádza (z bezpečnostných dôvodov iba kópia), vzácna drevorezba z lipového dreva Hodslavickej Madony z 15. storočia.



Pamätník Františka Palackého je umiestnený v jeho rodnom dome. Priestor domu je rozdelený na obytnú časť a školskú triedu, v ktorej vyučoval Palackého otec. V obytnej časti sa zachovala Palackého kolíska a držiak na lúče, ktoré osvetľovali miestnosť. V obci pôsobí aj evanjelický zbor, ktorý patrí medzi najstaršie na Morave a prezreli sme si aj evanjelický kostol.



Hodslavice boli naším posledným stretnutím so skupinou Vítkovčanov, ktorá nám robila spoločnosť počas všetkých výletov a poďakovali sme sa neúnavnej organizátorky Daniele Olbertovej a Pavlíne Bartošovej z MsÚ Vítkov, ktoré zakrátko privítame v našom meste. Vďaka tlmočil náš primátor Ing. Ján Jánoška, ktorý všetkým odovzdal i malé darčeky.

Z Vrbového do Vítkova je do 200 km, ale české Sliezsko je nám vzdialenejšie než Moravské Slovácko a Valašsko. Napriek tomu, pozorný Vrbovčan tu nájde viacero styčných bodov z našej minulosti i súčasnosti. Napríklad: významný slovenský prírodovedec Dionýz Štúr (1827 - 1893), ktorý prežil svoje detstvo vo Vrbovom, v roku 1866 robil veľmi významný výskum bridlicových ložísk pri Zálužnej v regióne Vítkova. Jan Amos Komenský je autorom mapy Moravy, na ktorej je zaznamenané aj Vrbové. Vo fulneckom farskom Kostole Najsvätejšej Trojice sa nachádzajú relikvie poľskej svätice sv.

Faustíny Kowalskej a kópia obrazu Božieho milosrdenstva rovnako ako vo vrbovskom kláštore. Katolícka cirkev v tomto kraji je vôbec prepojená so Slovenskom. Pôsobí tu veľký počet slovenských kňazov – farárov. Farárom v obci Kujavy a Pustějov je náš Martin Sudora, ktorý sa k nám na čas pripojil, aby sa stretol s rodičmi, účastníkmi zájazdu. A ani nerátam tu žijúcich Slovákov, ktorí sa pri nás so záujmom pristavovali, dokonca aj Česi, deti a vnuci slovenských rodičov. Tiež František Palacký študoval v Trenčíne a Bratislave a pôsobil ako vychovávateľ detí v rodinách uhorských šľachticov pochádzajúcich z územia Slovenska. Svet je jednoducho malý. Stačí vyjsť za humnú a zistíte, že je poprepletaný ako pavučina. A nemali by sme ju ničiť.

-el-